

Державний торговельно-економічний університет

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою ДТЕУ
від 29 лютого 2024 р.
(протокол № 7, п. 4)

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ДТЕУ
від «29» лютого 2024 р. № 712

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРАКТИЧНУ ПІДГОТОВКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

(нова редакція)

Київ 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ДТЕУ (далі – Положення) є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Державному торговельно-економічному університеті (далі – ДТЕУ), визначає основні вимоги до планування, організації, змісту, проведення та оцінювання результатів практичної підготовки здобувачів.

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 № 579 «Порядок реалізації права на академічну мобільність», наказу МОН України від 16.10.2009 № 943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи», інших нормативно-правових актів МОН України, а також Положення про організацію освітнього процесу студентів, затвердженого вченою радою ДТЕУ від 02.02.2022 (протокол № 1, п. 6).

1.3. Практична підготовка здобувачів вищої освіти є обов'язковою складовою освітнього процесу, планомірною і цілеспрямованою діяльністю щодо набуття практичних навичок з обраної освітньої програми на різних етапах навчання.

1.4. Метою практичної підготовки є закріплення і розвиток знань, умінь і навичок, набутих здобувачами під час навчання, та формування компетентностей майбутнього фахівця.

1.5. Обсяг і тривалість практичної підготовки відповідає вимогам стандарту вищої освіти, визначається освітньою програмою, відображається в навчальних планах і графіках освітнього процесу здобувачів вищої освіти на поточний навчальний рік.

2. ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

2.1. Практична підготовка здобувачів вищої освіти є однією з форм освітнього процесу в закладах вищої освіти.

2.1.1. **Практична підготовка** спрямована на закріплення та поглиблення знань, отриманих здобувачами в процесі вивчення певного циклу навчальних дисциплін, формування практичних умінь зі спеціальності, передбачає підбір фактичного матеріалу для виконання навчально-дослідних завдань. Здійснюється на базах практичної підготовки (підприємствах, організаціях, установах, самозайнятих осіб).

2.1.2. **Практична підготовка** здобувачів вищої освіти на випускному курсі здійснюється з метою поглиблення, узагальнення й удосконалення здобутих знань, набутого професійного досвіду, компетентностей та підготовки до професійної діяльності. Під час практичної підготовки здобувач вищої освіти збирає фактичні матеріали для виконання випускної кваліфікаційної роботи (проєкту).

На другому (магістерському) рівні практична підготовка передбачає проведення наукових досліджень (творчих розробок) з проблем відповідної

галузі з метою набуття здобувачами вищої освіти компетентностей інноваційного характеру, навичок науково-дослідної (творчої), науково-педагогічної або управлінської діяльності.

2.2. Зміст практичної підготовки і послідовність її проведення визначаються **наскрізною програмою**, яку розробляє відповідальна кафедра згідно з навчальним планом, відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів рівня вищої освіти «бакалавр» і затверджує вчена рада університету.

Наскрізна програма – це основний навчально-методичний документ, що визначає мету, зміст і послідовність здійснення практичної підготовки, регламентує вимоги до захисту результатів практики і містить рекомендації щодо видів, форм та методів контролю знань, умінь, навичок та компетенцій, яких здобувач вищої освіти набуває під час її проходження. Зміст наскрізної програми охоплює програми всіх етапів практичної підготовки.

2.3. На основі наскрізної програми розробляють робочі програми, а також інші методичні документи, що визначають вимоги до організації практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

2.4. Зміст практичної підготовки і послідовність її проведення для здобувачів другого (магістерського) ступеня вищої освіти, визначено програмами та робочими програмами.

2.5. Здобувачі вищої освіти, які навчаються без відриву від виробництва і працюють за обраною спеціальністю, мають право на зарахування практичної підготовки з оцінкою «90» за умови надання відповідної довідки або копії трудової книжки з місця їх роботи та погоджені з деканом факультету і керівником практичної підготовки від кафедри.

2.6. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються без відриву від виробництва і не працюють за обраною спеціальністю, передбачено практичну підготовку відповідно до затверджених навчальних планів.

3. БАЗИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

3.1. Для забезпечення практичної підготовки здобувачів вищої освіти університет установлює різні форми співробітництва з організаціями, підприємствами, установами, самозайнятими особами тощо, що створюють умови для реалізації програм практичної підготовки.

3.2. Базами, на яких здійснюється практична підготовка, можуть бути підприємства, організації, установи, самозайняті особи, які розташовані на території України або за її межами, що здійснюють різні види економічної діяльності за умов забезпечення ними виконання в повному обсязі вимог, передбачених програмою практичної підготовки та цим Положенням.

3.3. Основні вимоги до організацій, установ, підприємств різних форм власності й підпорядкування, самозайнятих осіб, що можуть бути базами для практичної підготовки, такі:

- відповідність освітньо-професійній програмі, за якою здійснюється підготовка фахівців;
- наявність кваліфікованого персоналу, який може забезпечити

належне керівництво практичною підготовкою студентів;

- можливість надання здобувачам на час практичної підготовки робочих місць;

- обов'язкове забезпечення безпечних умов праці;

- можливість збору інформації та забезпечення здобувачів вищої освіти необхідною документацією, що відображає діяльність різних підрозділів підприємства (організації, установи);

- можливість користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практичної підготовки;

- наявність сучасного спеціалізованого інформаційного й технічного забезпечення.

Не може бути базою практичної підготовки підприємство, установа, організація, заклад з іноземними інвестиціями держави, визнаної в установленому законодавством порядку державою-агресором або державою-окупантом, або підприємство, установа, організація, заклад, зареєстрований на території такої держави, або кінцевий бенефіціарний власник (контролер) якого є резидентом держави-агресора або держави-окупанта, або у разі, коли підприємство, установа, організація, заклад, їх філії має (мають) постійне місцезнаходження на території держави-агресора, держави-окупанта або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

Не можуть залучатись до проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти громадяни держави, визнаної в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

3.4. За наявності в ДТЕУ державних, регіональних замовлень на підготовку фахівців перелік баз практичної підготовки надають університету органи, які формували замовлення. Під час підготовки фахівців за цільовими договорами з організаціями, підприємствами, установами тощо бази практичної підготовки передбачено цими договорами.

3.5. Коли підготовка фахівців здійснюється за замовленням фізичних осіб, бази для проходження практичної підготовки забезпечують особи (з урахуванням усіх вимог робочих програм практичної підготовки та цього Положення).

3.6. Практична підготовка здобувачів вищої освіти на базі ДТЕУ здійснюється в навчально-виробничому об'єднанні (НВО), навчально-виробничому центрі «Rest. Art. Kitchen.», інформаційно-обчислювальному центрі–головному центрі інформаційних технологій, навчально-науковому центрі бізнес-симуляції, навчальному банку, юридичній клініці «Центр правового захисту ДТЕУ», освітньо-консультативному центрі медіації «Partner-Pro», центрі педагогічних та психологічних досліджень, науково-дослідному фінансовому інституті в підрозділах університету.

3.7. Визначають бази практичної підготовки кафедри разом із заступником декана з навчальної роботи відповідних факультетів та центр

розвитку кар'єри на основі меморандумів про співпрацю, договорів про співробітництво, договорів про творче співробітництво та партнерство, договорів про практичну підготовку із підприємствами (організаціями, підприємствами, установами, самозайнятими особами тощо) незалежно від їх організаційно-правових форм (додаток 1).

Тривалість дії договорів узгоджують договірні сторони і можуть визначати як на час конкретного періоду практичної підготовки, так і на декілька років.

3.8. Здобувачі вищої освіти можуть самостійно обирати бази практичної підготовки за умови, що узгодять це питання з відповідною кафедрою та підприємство має належним чином оформлений паспорт підприємства (додаток 2). Практична підготовка в цьому разі здійснюється на основі оформлення договору про практичну підготовку здобувачів вищої освіти не пізніше ніж за місяць до її початку.

3.9. Для здобувачів-іноземців бази практичної підготовки переважно визначають у контракті чи договорі про підготовку фахівців, вони можуть бути розташовані як на території країн-замовників, так і в Україні.

Практична підготовка здобувачів-іноземців здійснюється на загальних засадах відповідно до програми практичної підготовки та вимог, визначених цим Положенням.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИЧНОЮ ПІДГОТОВКОЮ

4.1. Відповідальність за організацію та здійснення практичної підготовки здобувачів вищої освіти покладено на керівника практичної підготовки.

Загальну організацію практичної підготовки та контроль за її проведенням здійснює проректор відповідно до наказу «Про розподіл функціональних обов'язків і повноважень між ректором та проректорами».

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практичної підготовки забезпечують відповідні кафедри університету, контроль – група забезпечення спеціальності й декан відповідного факультету.

4.2. Організаційні заходи практичної підготовки:

4.2.1. Розроблення наскрізної програми та робочих програм практичної підготовки, передбачених навчальними планами, методичних рекомендацій щодо організації практичної підготовки відповідно до освітньо-професійної програми.

Програми практичної підготовки мають оновлювати не рідше ніж один раз на п'ять років. Розроблення та видання програм практичної підготовки за новими освітньо-професійними програмами мають здійснювати не пізніше ніж за семестр до її початку.

4.2.2. Визначення баз практичної підготовки та укладання договорів про практичну підготовку здобувачів вищої освіти.

4.2.3. Розподіл здобувачів за базами практичної підготовки.

4.2.4. Призначення керівників практичної підготовки.

4.2.5. Підготовка документації для здійснення практичної підготовки здобувачів (направлення (додаток 3), щоденник (додаток 4) тощо).

4.2.6. Оформлення трудових угод або акта здавання-приймання послуг (робіт) між ДТЕУ та організацією, підприємством, установою, самозайнятими особами тощо (за умови укладання договорів з оплатою).

4.3. Структури наскрізної та робочої програм практичної підготовки визначають за методичними рекомендаціями навчально-методичного відділу.

Програма практичної підготовки має містити методичні вказівки (рекомендації) щодо підготовки здобувачів вищої освіти, перелік літератури та необхідної документації, рекомендовані екскурсії під час практичної підготовки та інші заходи, що сприяють закріпленню знань, здобутих під час навчання.

Індивідуальні завдання розробляє керівник практичної підготовки від кафедри, їх видають кожному здобувачу. Зміст індивідуального завдання має відповідати як завданням освітнього процесу, так і потребам виробництва, враховувати інтереси здобувача, конкретні умови, можливості та пропозиції підприємства, організації, установи тощо. Індивідуальне завдання під час проведення практичної підготовки на випускному курсі узгоджується з тематикою випускної кваліфікаційної роботи (проєкту), якщо така передбачена освітньою програмою і навчальним планом.

4.4. На початку практичної підготовки здобувачі проходять інструктаж з охорони праці, ознайомлюються з правилами внутрішнього розпорядку підприємства (організації, установи тощо), порядком отримання документації, правилами користування обладнанням і матеріалами.

4.5. За наявності вакантних місць та якщо зміст роботи відповідає вимогам програми практичної підготовки, здобувачі можуть обіймати штатні посади. На здобувачів під час практичної підготовки розповсюджуються законодавство про працю та правила внутрішнього розпорядку підприємства (організації, установи тощо).

4.6. Тривалість робочого часу здобувача протягом практичної підготовки регламентують Кодекси законів про працю України та інші законодавчі акти, що встановлюють соціально-трудові відносини. Вона для здобувачів віком від 15 до 16 років становить 24 години на тиждень, від 16 до 18 років – 36 годин на тиждень, від 18 років і старше – не більше ніж 40 годин на тиждень.

4.7. Наказом ректора ДТЕУ про направлення здобувачів вищої освіти на практичну підготовку визначають:

- курс та спеціальність;
- рівень вищої освіти;
- терміни практичної підготовки;
- проведення інструктажів з охорони праці зі здобувачами перед початком практичної підготовки;
- посадову особу, на яку покладено загальну організацію практичної підготовки та контроль за її проведенням.

Розпорядженням по факультету визначають:

- склад груп здобувачів вищої освіти за спеціальністю та освітньою програмою;
- базу практичної підготовки та її розташування;
- викладачів-керівників практичної підготовки від кафедр (посада, науковий ступінь, вчене звання);
- терміни складання заліку за результатами практичної підготовки.

4.8. Обов'язки декана факультету щодо організації та здійснення практичної підготовки здобувачів вищої освіти:

- керівництво навчально-методичним забезпеченням практичної підготовки на факультеті;
- підготовка проєктів наказів та розпоряджень про направлення здобувачів на практичну підготовку за поданням кафедр щодо персонального розміщення на базах практичної підготовки з урахуванням тем курсових та випускних кваліфікаційних робіт (проєктів);
- підписання направлень, що є підставою приймання здобувачів на практичну підготовку відповідними базами;
- участь у проведенні організаційно-установчих зборів для інформування здобувачів про мету і завдання практичної підготовки, місце і терміни її проведення;
- контроль кафедр за організацією практичної підготовки, виконанням програми, своєчасним складанням заліку за результатами її здійснення;
- заслуховування звітів кафедр про здійснення практичної підготовки на раді факультету.

4.9. Обов'язки завідувачів кафедр, гарантів освітніх програм, які забезпечують безпосереднє навчально-методичне керівництво практичною підготовкою здобувачів вищої освіти:

- організація розроблення програм практичної підготовки;
- призначення відповідальних осіб за організацію практичної підготовки;
- визначення баз практичної підготовки на підставі оформлених і узгоджених паспортів з метою найбільш ефективного їх використання, узгодження чисельності здобувачів, яких направляють на практичну підготовку, складання відповідної заявки та подання її до центру розвитку кар'єри для укладання договорів про практичну підготовку здобувачів вищої освіти;
- розподіл здобувачів за базами практичної підготовки і подання інформації до деканату факультету для закріплення розпорядженням декана;
- призначення керівників практичної підготовки, забезпечення ними за декілька днів до початку практичної підготовки контролю готовності підприємства щодо прийому здобувачів вищої освіти і ознайомлення керівників організацій, підприємств, установ тощо з необхідною

документацією;

- організація розроблення тематики індивідуальних завдань на період практичної підготовки;

- організація проведення зборів здобувачів вищої освіти з питань практичної підготовки за участю керівників практичної підготовки;

- забезпечення проведення всіх організаційних заходів за кілька днів до початку практичної підготовки: інструктаж про порядок проходження практичної підготовки, інструктаж з охорони праці, надання здобувачам необхідних документів (програма практики, направлення, щоденник тощо), перелік яких установлює ДТЕУ;

- здійснення загального керівництва і контролю за проведенням практичної підготовки;

- організація інформування здобувачів про систему звітності з практичної підготовки;

- контроль за забезпеченням належних умов праці і побуту здобувачів;

- здійснення контролю за своєчасним складанням заліку за результатами проходження практичної підготовки після її закінчення;

- організація обговорення результатів практичної підготовки на засіданнях кафедр;

- подання до деканатів, керівнику практики центру розвитку кар'єри звітів про результати проведення практичної підготовки з пропозиціями щодо її вдосконалення.

4.10. Обов'язки викладачів-керівників практичної підготовки від кафедри:

- розроблення тематики індивідуальних завдань з урахуванням тем науково-дослідних, курсових та випускних кваліфікаційних робіт (проектів);

- узгодження з керівником практичної підготовки від підприємства (організації, установи тощо) індивідуальних завдань з урахуванням особливостей місця практичної підготовки згідно з календарним планом;

- участь у розподілі здобувачів за місцями на бази практичної підготовки;

- оформлення документів практичної підготовки (щоденник, направлення) відповідно до розподілу;

- контроль за своєчасним прибуттям здобувачів до місць практичної підготовки, виконання програми практичної підготовки та дотримання термінів її проведення;

- надання допомоги здобувачам у складанні календарного графіка практичної підготовки та методичної допомоги під час виконання індивідуальних завдань і збирання матеріалів до випускних кваліфікаційних робіт (проектів);

- проведення консультацій щодо оброблення зібраного матеріалу та його використання під час складання заліку за результатами практичної

підготовки, а також у випускній кваліфікаційній роботі (проєкті);

- інформування здобувачів про порядок складання заліку за результатами практичної підготовки;

- приймання заліку здобувачів вищої освіти за результатами практичної підготовки;

- узагальнення та подання на кафедру результатів практичної підготовки та пропозицій щодо її вдосконалення.

4.11. Функції центру розвитку кар'єри і керівника практики університету щодо організації практичної підготовки здобувачів:

- укладання договорів з підприємствами (організаціями, установами, самозайнятими особами тощо), визначеними як бази практичної підготовки, не пізніше ніж за місяць до початку практичної підготовки на термін, узгоджений сторонами;

- уточнення з базами практичної підготовки умов її проведення та контроль готовності цих баз, а також здійснення в разі потреби підготовчих заходів до прибуття здобувачів;

- розгляд проєктів наказів та розпоряджень, які підготували деканати факультетів, про організацію і здійснення практичної підготовки здобувачів, що регламентують їх розміщення на базах практичної підготовки відповідно до укладених договорів;

- надання кафедрам інформації щодо наявності місць практичної підготовки згідно з укладеними договорами;

- здійснення через бухгалтерію університету розрахунків з базами практичної підготовки згідно з укладеними договорами;

- забезпечення кафедр необхідною документацією з питань практичної підготовки (щоденників);

- аналіз звітів кафедр за результатами практичної підготовки, підготовка підсумкової довідки, аналіз та узагальнення результатів;

- оформлення трудових угод та актів здавання-приймання послуг (робіт) між університетом та підприємством (організацією, установою тощо) з оплатою, якщо це передбачено договором;

- формування письмового звіту про результати проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти за різними освітніми програмами та подання на розгляд вченої ради університету.

4.12. Обов'язки безпосередніх керівників, призначених базами практичної підготовки, зазначено в окремих розділах договорів про практичну підготовку здобувачів вищої освіти.

Керівник практичної підготовки від підприємства:

- несе особисту відповідальність за практичну підготовку здобувачів вищої освіти;

- організовує практичну підготовку згідно з програмою;

- визначає робочі місця практичної підготовки здобувачів, забезпечує її ефективність;

- забезпечує проведення інструктажу та дотримання здобувачами вищої освіти правил охорони праці на робочому місці, пожежної безпеки та санітарії;

- забезпечує виконання погоджених із навчальним планом графіків практичної підготовки у структурних підрозділах підприємства (організації, установи тощо);

- сприяє здобувачам у використанні наявної літератури, необхідної документації тощо;

- контролює дотримання здобувачами правил внутрішнього розпорядку;

- створює необхідні умови для оволодіння здобувачами вищої освіти новою технікою, сучасними технологіями та методами організації праці;

- контролює дотримання Кодексу законів про працю України тощо;

- виставляє оцінку здобувачу за результатами практичної підготовки;

- оформлює сертифікат про набуття практичних навичок.

4.13. Обов'язки здобувачів вищої освіти під час практичної підготовки:

- до початку практичної підготовки одержати від керівників практичної підготовки направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання тощо) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- перед початком практичної підготовки пройти в університеті інструктаж з охорони праці;

- своєчасно прибути на базу практичної підготовки;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практичної підготовки;

- вивчити правила охорони праці, пожежної безпеки, внутрішнього розпорядку і виробничої санітарії та суворо їх дотримувати;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- своєчасно оформити щоденник практичної підготовки та скласти залік.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА КОРДОНОМ

5.1. Порядок проведення практичної підготовки за кордоном, її керівництво та підбиття підсумків здійснюють на загальних засадах, визначених вимогами цього Положення, Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Державному торговельно-економічному університеті, програмою практичної підготовки та чинними нормативними документами Міністерства освіти і науки України, що регламентують організацію практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

5.2. Об'єктом – базою практичної підготовки здобувачів вищої освіти за кордоном є підприємства (організації, установи, зокрема заклади вищої

освіти) певної сфери (виду) економічної діяльності.

5.3. Метою практичної підготовки є сприяння інтеграції національної освіти до світового освітнього простору на основі закріплення теоретичних знань здобувачів вищої освіти та вивчення практичного досвіду функціонування підприємств; забезпечення мобільності здобувачів; оволодіння здобувачами передовими технологіями організації виробництва та обслуговування споживачів; забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних фахівців на міжнародному ринку праці.

5.4. Тривалість і терміни проведення практичної підготовки за кордоном установлюють залежно від спеціальності (освітньої програми) підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану.

5.5. Зміст і послідовність проведення практичної підготовки визначено у програмі, розробленій на кафедрах згідно з освітньо-професійною програмою та навчальним планом підготовки фахівця певної спеціальності (освітньої програми) та затвердженій ректором університету.

5.6. Практичну підготовку за кордоном здобувачі вищої освіти ДТЕУ здійснюють у підприємствах (установах, організаціях) зарубіжних країн, з якими встановлено партнерські відносини у формі угод, контрактів, протоколів про наміри, договорів про співпрацю щодо організації та здійснення практичної підготовки. Зазначені документи мають бути укладені відповідно до законодавства між організатором практичної підготовки за кордоном або його офіційним представником в Україні, якому організатор практичної підготовки надав свої повноваження, та ректором університету і відповідати вимогам програми практичної підготовки.

5.7. Відповідно до Болонських ініціатив практичну підготовку здобувачів вищої освіти у зарубіжних країнах здійснюють у межах узгодженої мобільності на підставі укладання відповідних угод.

Практичну підготовку реалізують згідно з міжнародними договорами, укладеними між ДТЕУ та його зарубіжними партнерами.

Передбачено проходження практичної підготовки з власної ініціативи здобувача вищої освіти за умови відповідності бази практичної підготовки встановленим вимогам і забезпечення виконання програми практичної підготовки.

Обов'язковою умовою виїзду здобувачів вищої освіти на практичну підготовку за кордон є попереднє укладання тристоронньої угоди (контракту) між ректором університету, організатором практичної підготовки або його офіційним представником в Україні та здобувачем вищої освіти. Цим документом визначено умови і терміни практичної підготовки, обов'язки та відповідальність сторін.

Місце практичної підготовки здобувача (країну, назву підприємства, організації, її адресу) затверджують за наказом ректора за умови відповідності майбутньої бази практичної підготовки встановленим вимогам.

5.8. Загальне керівництво організацією практичної підготовки здобувачів вищої освіти за кордоном та контроль за її виконанням згідно з рішенням ректора університету здійснюють проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків і декани факультетів відповідно

до законодавства.

5.9. Відбір здобувачів вищої освіти на практичну підготовку проводять університет і організатор (підприємство, установа, зокрема заклад вищої освіти) практичної підготовки за кордоном у межах визначеної в контракті кількості осіб на конкурсній основі.

Основні критерії відбору здобувачів вищої освіти на практичну підготовку за кордоном такі:

- наявність документів, які включає Europass: резюме – описує досвід роботи, отриману освіту, рівень володіння іноземними мовами; мовний паспорт – свідчить про лінгвістичні навички, стажування за кордоном, результати міжнародних мовних тестів;

- володіння іноземною мовою (переважно англійською), а також мовою (на базовому рівні) країни – місця практичної підготовки;

- рівень фахової підготовки, необхідний для виконання функціональних обов'язків на первинних посадах професійних назв робіт відповідно до зазначених у контракті сторін.

Підставою для участі в конкурсному відборі для практичної підготовки за кордоном є заява здобувача вищої освіти на ім'я ректора, погоджена деканом факультету, завідувачем кафедри, відповідальним від кафедри за організацію практичної підготовки за кордоном.

5.10. На практичну підготовку за кордон допускають здобувачів, які виконали всі вимоги навчального плану. В окремих випадках, за умови успішного навчання та виконання графіка освітнього процесу, здобувачу може бути надано дозвіл ректора про дострокове складання екзаменаційної сесії не раніше ніж за місяць до її початку.

5.11. Керівництво організацією практичної підготовки здобувачів вищої освіти за кордоном від кафедри здійснює відповідальний (зазвичай, відповідальний за міжнародні зв'язки або спеціально призначена особа), який не менше ніж за місяць до початку конкурсного відбору повинен інформувати здобувачів вищої освіти про можливості практичної підготовки за кордоном, надавати роз'яснення щодо порядку організації та здійснення практичної підготовки за кордоном, сприяти разом із закладом вищої освіти оформленню відповідних документів, сформувати групи здобувачів вищої освіти за місцями – базами практичної підготовки.

5.12. Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- до початку практичної підготовки одержати від керівника практичної підготовки консультації стосовно оформлення всіх необхідних документів щодо в'їзду-виїзду з країни – місця практичної підготовки, навчальної звітної документації;

- отримати завдання і програму практичної підготовки;

- своєчасно прибути на підприємство – базу практичної підготовки;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практичної підготовки і вказівками керівників від підприємства та університету;

- надати власну електронну адресу та обов'язково щотижнево в установлені дні, а в разі виникнення форс-мажорних та/або непередбачених у

контракті обставин – негайно інформувати керівника практичної підготовки про її проходження під час перебування за кордоном;

- вивчити і суворо дотримувати правил охорони праці, пожежної безпеки та виробничої санітарії;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- надати сертифікат або рекомендаційний лист, який свідчить про набуття практичних навичок (за наявності), з перекладом;

- своєчасно подати щоденник практичної підготовки і скласти залік із практичної підготовки.

5.13. Невиконання без поважних причин програми практичної підготовки та дострокове повернення здобувачів вищої освіти з баз практичної підготовки керівництво університету розглядає як невиконання навчального плану та порушення навчальної дисципліни й ухвалює рішення про подальше навчання згідно з Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Державного торговельно-економічного університету.

6. ПОРЯДОК ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

6.1. Після закінчення терміну практичної підготовки здобувачі вищої освіти складають залік за наявності відповідним чином оформленого щоденника, підписаного та завіреного печатками або кваліфікованими електронними підписами, сертифіката від бази практичної підготовки, який свідчить про набуття практичних навичок.

Під час складання заліку за результатами практичної підготовки здобувач вищої освіти зобов'язаний досконало володіти інформацією про виконання всіх розділів програми практичної підготовки та індивідуального завдання, робити висновки і пропозиції тощо.

6.2. Викладач-керівник практичної підготовки приймає залік у здобувачів відповідно до чинної в університеті системи оцінювання знань здобувачів вищої освіти, на базах практичної підготовки протягом останніх 3-х днів або в університеті не пізніше від 3-го робочого дня після завершення практичної підготовки за графіком деканату, розміщеним на сайті університету.

6.3. Здобувача, який не виконав програми практичної підготовки або не встиг скласти залік у визначені терміни без поважних причин, за поданням кафедри та деканату відраховують з університету.

Якщо здобувач не виконав програми практичної підготовки з поважної причини, то йому надають можливість здійснити практичну підготовку повторно, крім випускних курсів здобувачів вищої освіти початкового (короткого циклу), першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів, за індивідуальним графіком з дозволу ректора за поданням декана факультету. Повторно практична підготовка здобувачів здійснюється під час канікул.

Здобувача, який отримав незадовільну оцінку за результатами практичної підготовки, відраховують з університету.

6.4. Результат заліку з практичної підготовки вносять у відомість підсумкового контролю знань та до залікової книжки здобувача вищої освіти за підписом викладача-керівника практичної підготовки.

6.5. Результати практичної підготовки обговорюють на засіданнях кафедр, конференціях, а загальні підсумки підбивають на вчених (методичних) радах не менше від одного разу протягом навчального року.

6.6. Щоденники з практичної підготовки з відповідними вимогами до оформлення та відгуками й оцінками за результатами практичної підготовки має знищувати спеціальна комісія за актом не раніше ніж 14 діб після її завершення і складання заліку.

Директор Центру розвитку кар'єри

Оксана НАЗАРЕНКО

ДОГОВІР № _____
про практичну підготовку здобувачів вищої освіти

Київ

« _____ » _____ 20 _____

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони,
Державний торговельно-економічний університет (ДТЕУ)
(надалі – заклад вищої освіти) в особі _____,

який діє на підставі наказу ДТЕУ від _____,

і, з другої сторони, _____
(назва підприємства, організації, установи тощо)

(надалі – база практичної підготовки) в особі _____
(посада)

_____, який діє на підставі
(прізвище, ініціали)

(статуту підприємства, розпорядження, доручення)
уклали між собою договір:

1. База практичної підготовки зобов'язується:

1.1. Прийняти здобувачів вищої освіти згідно з календарним планом:

№ п/п	Спеціальність / освітня програма	Курс / група	Прізвище, ім'я, по батькові	Кількість студентів	Термін практичної підготовки (початок – кінець)

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практичною підготовкою.

1.3. Створити належні умови для виконання здобувачами програми практичної підготовки, не допускати їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити здобувачам умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: вступний, первинний безпосередньо на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачів вищої освіти безпечним методам праці.

1.5. Надати здобувачам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практичної підготовки.

1.6. Забезпечити облік відвідування практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.

1.7. Після закінчення практичної підготовки надати характеристику на кожного здобувача вищої освіти, в якій відобразити якість виконання програми та зазначити оцінку його роботи тощо.

1.8. Надавати здобувачам можливість збирати інформацію для курсових та випускних кваліфікаційних проєктів (робіт) за результатами діяльності підприємства, яка не є комерційною таємницею, на підставі направлень кафедр ДТЕУ.

1.9. Додаткові умови: _____

2. Заклад вищої освіти зобов'язується:

2.1. До початку проходження практичної підготовки надати базі практичної підготовки для погодження програму, а не пізніше ніж за тиждень – список здобувачів вищої освіти.

2.2. Призначити керівниками практичної підготовки кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання здобувачами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практичної підготовки нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачами під час проходження практичної підготовки.

2.4. Не розголошувати використаної інформації про діяльність підприємства через знищення курсових, випускних кваліфікаційних проєктів (робіт) у встановленому порядку.

2.5. Додаткові умови: _____

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації та проведення практичної підготовки відповідно до законодавства про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішують у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває чинності після його підписання сторонами і діє до кінця практичної підготовки згідно з календарним планом.

3.4. Договір складено у двох примірниках: по одному – базі практичної підготовки і закладу вищої освіти.

4. Місцезнаходження сторін:

Заклад вищої освіти 02156, м. Київ, вул. Кіото, 19; (044) 531 31 90

База практичної підготовки _____

Підписи та печатки

Від ДТЕУ: Проректор

Від бази практичної підготовки:

(підпис) (ім'я та прізвище)

(підпис) (ім'я та прізвище)

М.П. «__» _____ 20__

М.П. «__» _____ 20__

Державний торговельно-економічний університет

**ПАСПОРТ
БАЗИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ**

для здобувачів вищої освіти спеціальності / освітньої програми _____

ПОВНА НАЗВА ПІДПРИЄМСТВА (ОРГАНІЗАЦІЇ, УСТАНОВИ) _____

Організаційно-правова форма _____

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ _____

Поштова адреса:

• поштовий індекс _____

• область, район _____

• населений пункт _____

• вулиця, будинок _____

Міжміський код, телефон _____

Електронна поштова адрес _____

Адреса сайту в мережі Інтернет _____

КЕРІВНИК ПІДПРИЄМСТВА (ОРГАНІЗАЦІЇ, УСТАНОВИ) _____

(посада)

_____ (підпис)

_____ (ім'я та прізвище)

« _____ » _____ 20____ року

М.П.

Місце кутового штампа
закладу вищої освіти

КЕРІВНИКУ

_____ (назва підприємства, організації, установи)

Направлення на практичну підготовку
(є підставою для зарахування на практичну підготовку)

Згідно з договором від «_____» _____ 20__ року № _____,
який укладено з _____

_____ (повне найменування підприємства, організації, установи)

направляємо на практичну підготовку здобувачів вищої освіти _____ курсу,

форма навчання _____
(денна / заочна)

Ступінь вищої освіти _____
(«молодший бакалавр» / «бакалавр» / «магістр»)

Факультету _____,

які навчаються за спеціальністю _____

освітньою програмою _____

Термін практичної підготовки з «_____» _____ 20__ року

до «_____» _____ 20__ року

Керівник практичної підготовки від кафедри _____

_____ (посада, прізвище та ініціали)

ПРІЗВИЩА ТА ІНІЦІАЛИ

Декан факультету

_____ (назва факультету)
М.П.

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Державний торговельно-економічний університет

(повне найменування закладу вищої освіти)

**ЩОДЕННИК
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ**

Здобувача вищої освіти _____
(прізвище та ініціали)

Факультет _____

Ступінь вищої освіти _____
(«молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр»)

Спеціальність _____
(шифр, назва)

Освітня програма _____
(назва)

_____ курс, група _____

ПОСВІДЧЕННЯ ПРО ВІДРЯДЖЕННЯ НА ПРАКТИЧНУ ПІДГОТОВКУ

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище та ініціали)

Направляється на практичну підготовку до _____
(назва населеного пункту)

(назва підприємства, організації, установи)

Термін практичної підготовки: з _____ до _____ 20____
(разом з проїздом туди й назад)

Керівник практичної підготовки від закладу вищої освіти (кафедри) _____

(посада, прізвище та ініціали)

Печатка
закладу вищої освіти

Декан факультету _____
(підпис, ім'я та прізвище)

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище та ініціали)

прибув на підприємство (організацію, установу)

Печатка підприємства (організації, установи) «____» _____ 20____ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства (організації, установи)

Печатка підприємства (організації, установи) «____» _____ 20____ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

1. Основні положення практичної підготовки

- 1.1. Здобувач до відбуття на практичну підготовку повинен отримати інструктаж керівника від закладу вищої освіти (кафедри) про порядок її проходження і звітності, а також:
 - оформлений щоденник (посвідчення про відрядження);
 - індивідуальне завдання з практичної підготовки;
 - два примірники календарного графіка проходження практичної підготовки (один – для здобувача і один – для керівника від підприємства);
 - направлення на практичну підготовку і бланк повідомлення про прибуття.
- 1.2. Здобувач, прибувши на підприємство (в організацію, установу) повинен подати керівникові практичної підготовки від підприємства (організації, установи) щоденник, пройти вступний інструктаж з охорони праці, ознайомитися з робочим місцем, правилами експлуатації устаткування та узгодити робочий план практичної підготовки.
- 1.3. Під час практичної підготовки здобувач зобов'язаний суворо дотримувати правил внутрішнього розпорядку підприємства (організації, установи).
- 1.4. Здобувач відповідно до календарного графіка практичної підготовки складає записку за її результатами.
- 1.5. Практичну підготовку здобувача оцінюють за національною шкалою, кількістю балів та за шкалою ЄКТС і враховують під час призначення стипендії.
- 1.6. Здобувача, який не виконав програми практичної підготовки та отримав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку під час складання записки, направляють повторно на практичну підготовку під час канікул, за умов, визначених закладом вищої освіти (за винятком практичної підготовки на випускних курсах).

2. Календарний графік практичної підготовки

№ п/п	Назва робіт	Тижні проходження практичної підготовки						Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	6	

Керівники практичної підготовки:

Від закладу вищої освіти _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Від підприємства (організації, установи) _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

3. Відгук і оцінювання роботи здобувача вищої освіти під час практичної підготовки

_____ (назва підприємства, організації, установи)

Оцінка:

За національною шкалою _____
(відмінно, добре, задовільно, незадовільно)

Керівники практичної підготовки від підприємства (організації, установи)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Печатка

« ____ » _____ 20 ____ року

4. Відгук і оцінювання роботи здобувача вищої освіти від керівника практичної підготовки закладу вищої освіти

Дата складання заліку « ____ » _____ 20 ____ року

Оцінка:

За національною шкалою _____
(словами)

Кількість балів _____
(цифрами і словами)

За шкалою ЄКТС _____

Керівник практичної підготовки від закладу вищої освіти

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)